

Azg

13 ՅՈՒՆԻՍ 2010 ԵՐԵՎԱՆԻ 129 (4509)

Սուդանի նախագահը՝ գեղաստանության գործով մեղադրյալ

Միջազգային ֆրեական դատարանը արդեն երկրորդ անգամ ժամկետով ձերբակալելու Սուդանի նախագահ Բաշիրին, որը մեղադրվում է գեղաստանություն գործելու մեջ: Անցյալ տարվա մարտին Բաշիրը մեղադրական հայցի 7 կետերով մեղավոր էր ճանաչվել մարդկության դեմ կասարած հանցագործության մեջ: Համաձայն ՄԱԿ-ի սկզբնական 2003-ին Սուդանի Դաշինքը ժամկետով ձերբակալվել են շուրջ 300 հազար խաղաղ բնակիչներ, իսկ ավելի քան 2,7 մլն մարդ, բռնի տեղահանվելով, դարձել են փախսականներ:

Արեւմուտքի համար «վերահսկելի» են միայն իր իսկ վերահսկված սարածքները

Այդպես նա չի կարող վերահսկել նաև Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը

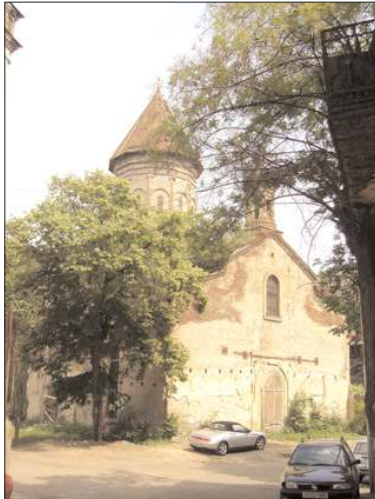
ՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
Հուլիսի 9-ին Բաքվում Ադրբեյջանի արտգործնախարար **Էլմար Մամեդյարովը** հանդես է եկել մարդկության, այսպես կոչված, նորագույն սկզբունքների մասին հայտարարությամբ: Նա, ինչպես նաև է թուրքական haberx.com կայքէջը, ասել է, որ իրեն դատարան են ընդունել այս սկզբունքները, ավելացնելով. «Առաջիկա 5 տարվա ընթացքում Զեյթաբազարն ու Լաչինն անցնելու են Ադրբեյջանի վերահսկողության տակ»:

Մամեդյարովը միաժամանակ նշել է, որ ինքը ԵԱԿԿ արտգործնախարարների Ալմաթիում նախատեսվող ոչ լիարժեք հանդիմանման այդ հարցը կհանրակի 33 արտգործնախարար եղվարդ Նալբանդյանի հետ, ապա եւ Եւրոմիջուկ է. «Ադրբեյջանական կողմը դատարան է ստորագրել ԵԱԿԿ Միջուկի խմբի առաջադրած մարդկության նորագույն սկզբունքներին համապատասխան ձեւակերպված դաշմանակալի: Սակայն Հայաստանն այդ սկզբունքները ոչ ընդունում է, ոչ էլ մերժում: Սակայն Պետերբուրգում ՌԴ նախագահ Դմիտրի Մեդվեդեւը եւ արտգործնախարար Սերգեյ Լավրովը կողմերից լիարժեք խոսակցություն է կատարվել հարցում ընդհանուր հայտարարի

գալ: Իմ կարծիքով, այդ հարցը այլեւս փակված է, մենք արդեն համաձայնության ենք եկել, որ Զեյթաբազարն ու Լաչինն առաջիկա 5 տարում ենթարկվեն ադրբեյջանական կառավարության վերահսկողությանը: Միջուկում հայկական կողմը նույնպես ունի այդ հարցում Եւրոմիջուկի բանակցությունները: Ալմաթիում դա առաջնահերթ նշանակություն կհանրակցվի: Կարծում ենք, որ այդ հարցում մենք ընդհանուր հայտարարի ենք եկել Միջուկի խմբի համաձայնագրող երկրների հետ: Այս երկու փուլերում էլ մենք մտնում Ադրբեյջանի Լեռնային Ղարաբաղ ժողովրդի մեջ: *Տես էջ 3*

Մուղնեցոց Ս. Գեորգի վրացական լինելու «դեղված փաստեր»

Ա. ՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
Մուղնեցոց Սուրբ Գեորգ եկեղեցու անունը միայն առնչություն ունի Հայաստանին, քան որ իբր Թբիլիսիի այս եկեղեցու ներկայիս սարած ժամանակին Հայաստանի Մուղնիս վայրից տեղափոխվել են ինչ-որ մասունքներ: Հերթական անգամ համայնությանը փորձ է արվում ներկայացնել այնպիսի «վկայություն», թե մինչեւ վերջերս հայկական համայնությունը եւ անգամ վրացական կառավարության կողմից, ի դեմս Հայաստանում Վրաստանի դեսպանի, ընդունվող Մուղնեցոց Սբ Գեորգ եկեղեցին վրացական է, այն էլ ոչ ավել, ոչ ժամանակ, 13-14-րդ դարերի: «Հայերեն» Մուղնեցոց Սուրբ Գեորգ, վրացերեն՝ Մոգրիսիս Սբ Գեորգի, համարվում է վիճելի հայկական եւ վրացական եկեղեցիների միջեւ», այսպես է վրաց համայնությանը խեղաթուրվող իրականությունը ներկայացնում ավելի շուտ վրացական, քան իր անվանը համապատասխանող Կովկասյան ինստիտուտի մեղիա գրողի հեռախոսակցած տեսարանը: Նյութը վերաբերում է եկեղեցուն սկսված հնագիտական թվումներին ու դրանց արդյունքում «զսկված փաստերին» ու դրանց վրա հիմնվող եզրակացություններին:

Վրացերեն տեսարանի շուրջին տարիները ներկայացնում են, թե հունիսի 14-ին Վրաստանի մարտիկների մարտերի ֆինանսավորմամբ եկեղեցուն սկսվել են վերականգնման աշխատանքները: *Տես էջ 2*

Բրզական հրեաների բողոքի ակցիան ընդդեմ Թուրքիայի

Հուլիսի 11-ին Թել Ավիվում մի խումբ իսրայելցիներ, որոնք իրենց անվանում են «Սինոսներ», ֆրդական հրեաների ուղեկցությամբ բողոքի ցույց են կազմակերպել Իսրայելում Թուրքիայի դեսպանատան առջև: Ըստ «Ջերուսալեմ փոստ» թերթի, ցուցարարները «Ազատության մարտահրավերի» միջադեպի առնչությամբ դաժանաբան են, որ Թուրքիան ներողություն խնդրի Իսրայելից: Ցուցարարները միաժամանակ դաժանաբան են, որ Թուրքիան ներողություն խնդրի նաև վերջին բախումների հետևանքով սղանված 120 ՔԿԿ-ականների համար, եւ կոչ են արել միջազգային արդարադատության դատարանին վարչապետ Երդոհանին կանգնեցնել դատարանի առջև: *Ն. Չ.*

Նաթանյահու-Մուբարաֆ հանդիմում Կահիրեում

Այսօր Կահիրեում իսրայելի վարչապետ Բենիամին Նաթանյահուն կհանդիմանի Եգիպտոսի նախագահ Հուսնի Մուբարաֆի հետ: Նաթանյահուն, ինչպես նաև վկայում է թուրքական «Ռոնյա բուլետենի» կայքէջը, նախարարների խորհրդի վերջին նիստում ասել է, որ սա մեկ տարում 5-րդ հանդիմումն է, եւ ֆինանսավորում են Պաղեստինի ինքնավարության հետ անմիջական բանակցությունների իրականացման հնարավորությունները: Ի դեպ, անցյալ երեքամսյա Վաշինգտոնում վարչապետ Նաթանյահուն Եւրոպայի հետ հանդիմանում էր բարձրացրել է Մահմուդ Աբբասի հետ դեմ առ դեմ հանդիմությունը, եւ կողմերը համաձայնության էին եկել: Հիշեցնենք, որ Պաղեստին-Իսրայելական բանակցությունները ներկայումս իրականացվում են անուղղակի՝ Միջին Արեւելի գծով ԱՄՆ նախագահի հասուկ ներկայացուցչի Ջորջ Միշելի միջնորդությամբ: *Ն. Չ.*

Շվեյցարիան ազատեց Ռոման Պոլանսկուն «սնային կալանից»

Աբխազիայի կինոռեժիսոր Ռոման Պոլանսկին, որը ձերբակալվել էր Յուրիխում անցյալ տարվա սեպտեմբերին, համաձայն Շվեյցարիայի արդարադատության եւ ոստիկանության նախարար Էվելին-Վիդմեր-Շլյուրմի Երեկ արած հայտարարության՝ ազատվել է «սնային կալանից»: Միևնույն ժամանակ Շվեյցարիան լիարժեք հրաժարվել է Պոլանսկուն հանձնել Մ. Նախագահին: Հիշեցնենք, որ 76-ամյա ռեժիսորը ԱՄՆ-ից հեռացել է 1978-ին, երբ «հայտնի է դարձել», թե իբր Պոլանսկին սեռական հարաբերություններ է ունեցել անչափափաս Սամանա Չեյմարի հետ՝ նախօրոք վերջինիս «հյուրապրելով ակոհով»: *Ն. Չ.*

ՕՐԿԱ ՀԱՐՅՈՒՄԸ

Ովքե՞ր են մեր բարեկամները

Այս հարցի դասախոսը թերեւս ռազմավարական նշանակություն ունի ամեն մի ազգի համար, էլ չեն խոսում մեր մասին: Հարցի դասախոսի շուրջը դարձնում ենք բարեկամները ենք մեր ազգի լավագույն դեմքերը, նրանց անունների փարկումը միայն հուշում է, թե ինչ մեծությունների հետ գործ ունենք: Սակայն սա չէ կարելու, այլ այն, որ «մեր բարեկամի» փնտրումն մեզ ազգի մեծերը սարքեր ուղղություններ են առաջարկել, սարքեր վայրերում են եղել, փրսոնյա կոչվող եվրոպայից մինչեւ Ռուսաստանը: Իրենց փնտրումների մեջ փորձել են հասկանալ թե ովքեր այս տերություններից իրենց հովհանու սակ կվերցնեն բզկված ու ծվասված հայ ժողովրդին: Այս մտնումները բարեկամները են Եվրոպա, բարեկամ է՛ Ռուսաստան: Ինչպես հայտնի է, վերջիվերջո հաղթել են, այսպես կոչված, ռուսական ուղղության հետեւողները, որոնք համոզված էին, որ ազգիս փրկությունը հյուսիսից է գալու: Թե այս որոնումներն ինչի համագեղին, սա արդեն առանձին լիարժեքություն է, սակայն այս կամ այն «օրինակահան» ունենալը, բառիս փոխարկում իմաստով, եթե լիարժեք ենք մինչ հայկական լիարժեքության ստեղծումը, կարելի էր նորմալ գնահատել, անհասկանալի են մտնումները մեր օրերում, երբ հայկական լիարժեքություն արդեն 19 տարեկան է, բավականին լիարժեք զարթոցի օրերում, թե ովքեր են մեր՝ Հայաստանի Հանրապետության բարեկամները, եւ ում վրա կարող են հույս դնել երկրի համար վճարված-զգնածամային դաժանությունները: Մեր օրերում էլ, բավականին նկատելի տարածված են բանավեճը ռուսական եւ արեւմտյան կողմնորոշում ունեցողների միջեւ: Մի մասը ժողովրդ է, թե հայի փրկությունը Ռուսաստանի մեջ է, մյուսները՝ որ Եվրոմիության անդամակցու-

թյան կամ ԱՄՆ-ի հետ ամուր դաշինքի: Նման մոտեցումները անկախություն ունեցող լիարժեքության համար, մեղմ ասած, մի փոքր անհասկանալի են, սակայն նկատելի, որ ռուսաստանի՝ առանց ազգիս նվիրված բարեկամների չենք կարող: Հետեւաբար այս հարցը ինձ եւս մտածելու է ու ցանկանում եմ հասկանալ, թե վերջապես ովքեր են մեր բարեկամները: Վերջին տարիներում լիարժեք են Բրիտանիայի հայտնի վարչապետ Դեյվիդ խոսելով՝ «Բրիտանիան չունի առանց բարեկամների եւ մեծական թեմաների, այլ՝ միայն մեծական լիարժեք», այս խոսքերը լիարժեք հայ գործիչներ են փորձում տեղադրել հայտնի ինչպես, սակայն ինչպես մեզ էլ այն ընդունելի Հայաստանի Հանրապետության լիարժեքության համար: Աճումը ինձ ավելի արտադրում է մեկ այլ հայտնի գործիչ՝ Ալեքսանդր Երկրորդի խոսելով՝ «Ռուսաստանը երկու բարեկամ ունի՝ ռուսական բանակ եւ ռուսական նավատորմ»: Թերեւս այս բանաձեւի մեջ էլ կարելի է տեղափոխել նաեւ հայկական բարեկամների ցանկը՝ նշելով, որ Հայաստանի բարեկամներն են Հայկական բանակը եւ... նավատորմը մենք չունենք, սակայն մեր իրականության մեջ կա ավելի զորեղ ուժ՝ հայկական սփյուռքը, եւ հենց այս երկուսն են, որ Հայաստանի Հանրապետության մեծական բարեկամներն են զարգացմանը: Դեպքում էլ հայկական բանակը եւ հայկական սփյուռքը: Ահա, ռուս իս, ովքեր են, որ մեծապես լիարժեք են Հայաստանի Հանրապետության հզորացմանը եւ զարգացմանը: Հետեւաբար մենք ինքներս էլ լիարժեք ենք ջանքեր ներդրումը հզորացնելու համար թե՛ հայկական բանակը եւ թե՛ հայկական սփյուռքը: *ՆԱԿՈՒԹՅԱՆ*
Արեւմտյան-ՌԱ կուսակցության փոխնախագահ

Արվեստի ու կինոյի տոն՝ Երեւանում

Ի.ՉԱԿԱՆ
Հուլիսի 11-ին մեկնարկեց «Ռուկե ծիրան» երեւանյան միջազգային 7-րդ կինոփառատոնը: Համապատասխան ընթացքի ֆիլմեր, հանդիմանումներ կինոաստղերի հետ, վարչապետի դասեր, ուղիղ մի շաբաթ՝ մինչեւ հուլիսի 18-ը, փառատոնը մեկը մյուսից հետաքրքիր անակնկալներ է մատուցելու արվեստագետներին: «Ռուկե ծիրանի» ժողովրդական առաջին ասուլիսը տեղի ունեցավ ամսի 11-ին, հյուրերն էին փառատոնի նախագահ **Ասոն Էդոյանը** եւ դերասանուհի **Արսինե Խանջյանը**: Ասոն Էդոյանը իր 50-ամյա հոբելյանը, որը լրանում է օրեր, նշելու է Հայաստանում: Երկու հյուրերի կարծիքով էլ՝ «Ռուկե ծիրանը» մեծ նշանակություն ունի ողջ հայության համար: «Փառատոնը ձեռք է բերում նաեւ փառատոնի կարեւորություն», ասաց Ա. Էդոյանը: Կանադահայ ռեժիսորն իր կարիերայի կարեւոր ձեռնարկներից համարեց «Արարատ» ֆիլմի նկարահանումը, եւ դրա համար «Ռուկե ծիրանի» մրցանակին արժանանալը: Հաջորդ ասուլիսի հյուրերը «Հայկական համայնադասեր» մրցույթի մասնակիցներն էին: Վերջիններս ներդրումներ են հայկական կինոյի այսօրվա խնդիրներին: Ռեժիսոր **Արմեն Խաչատրյանը**, որը ներկայացրել է «Ես ապրում եմ» ֆիլմը, ասաց, որ հայկական կինոն հիմա էլ նույն վիճակում է, ինչ 20 տարի առաջ էր: «Ինչպես, տեղաբարձեր ունենք: Եթե վերջին 20 տարիների ընթացքում չենք ոչնչացրել, դա արդեն տեղաբարձ է», ասաց Ա. Խաչատրյանը: Այնքան լիարժեք են հայկական կինոյի խնդիրները, որ դրանց շուրջը խոսելու համար մի ասուլիսն անկասկած չի բավարարի, մանավանդ, եթե այդ ասուլիսն անցկացվում է «Ռուկե ծիրանի» ժողովրդական: Հայ ռեժիսորները դժգոհեցին, որ չեն կարողանում ցուցադրել իրենց ֆիլմերը: «Կինոռեժիսորներին փնտրվում են, թե ֆիլմեր են նկարահանում միայն

փառատոնների համար: Այլ էլ չկա, ֆիլմերը ցուցադրելու համար տեղ չունենք: Մեր հնարավորությունն այս փառատոններն են», ասաց ռեժիսոր **Գագիկ Ղազարյանը**: Վերջինիս խոսքով՝ կինոյի մասին հստակ օրենք էլ չունենք: «Մշակույթի փառատոնը գործիչներն իրենց համար են ստեղծում օրենքները», հավելեց Գ. Ղազարյանը: *Տես էջ 6*

Տիգրանակերտում հայտնաբերվել է Արցախի ամենամեծ կարասը

Հունիսի 15-ից Տիգրանակերտում վերականգնվել են ղեղումները: Վերջերս այնտեղ բացվել է թանգարան, որտեղ ներկայացված են վերջին 4 տարվա ընթացքում գիտահետազոտական խմբի ղեղումների արդյունքները՝ խեցեղեն, կարասներ, զարդեր:

ԳԱԱ հնագիտության եւ ազգագրության ինստիտուտի Արցախի հնագիտական արածախմբի ղեկավար **Համլետ Պետրոսյանի** ներկայացմամբ՝ ղեղումներն ընթանում են երեք հիմնական հասվածներում: Թաղամասում ընթանում է հյուսիսային դարձվածքի բացումը: «Ուշագրավ է, որ ունենք լուսնային, որոնց բարձրությունը առավել քան 4 մետր է: Երկրորդ հասվածը միջնաբերդն է, որտեղ նորից բացվում են ժայռափոր համալիրներ: Երրորդ հիմնական սե-

հանդգված է, որ այդ ընթացքում կարողանան զսնել արժեքավոր իրեր եւ արձանագրություններ, սակայն լուրջ արդյունքի հասնելու եւ հետազոտություններն ավարտին հասցնելու համար անհրաժեշտ է շուրջ 20 տարի

Տիգրանակերտի ղեղումների կառուցվածքը հետաքրքիր է նախապես նրանով, որ այն կառուցված է մարմարե քարերից: Այդպիսով հնագետները հաստատեցին, որ Տիգրանակերտի կառուցվածքը կիրառելի էր նախապես միայն Տիգրանակերտում, որտեղ հասնում էր ծովափնից: «Այդ որոշումները տեղադրված են նրանց ազգային անվանական կայանում, որտեղ հասնում էր ծովափնից: Տիգրանակերտը չէ: Եթե սկզբում նրանք հայկական կողմին անվանում էին սախախտներ, այժմ ընդունում են, որ Տիգրանակերտը հաղափր կա, սակայն հնավայրին փորձում են ավելացնել «արվարձանական» մակդիրը», «Արմասուն» ասաց Համլետ Պետրոսյանը:

Հայ հնագետները գեներալի սակից բացել են մի հզոր ֆաղա, որի հյուսիսային դարձվածքը 120 մետր երկարություն ունի, սեղ-սեղ 5 մետր բարձրությամբ եւ սրբաճառ ծիծեռնատաշտով: Նման լուսնային կառուցվածքները հայտնաբերվել են միայն Եվրոպական դարաբանում, իսկ այդ ժամանակ Արցախում գոյություն չուներ: Գոյություն չունեին նաեւ Արցախյան կամային թուրքիան:

ՀԱՄԱԿԱՆԱՅԻՆՆԵՐԻ ԳՐԱԿԱՆԱԳՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ղամասը բազիլիկ եկեղեցու ղեղումներն են»:

Վերջին գտածոն 600 լիտր տարողությամբ օձադասկերով անսիկ կարասն է, որ Արցախում ամենամեծն է: 10-15 օրվա ընթացքում նրանք կավարտեն անսիկ դամբարանադաշտի բացումը: «Սակայն, որ կզսնեն այդ ժամանակաշրջանի դամբարանները»:

Հնագետի ներկայացմամբ՝ Տիգրանակերտը մարդկային ուժի, կամփի եւ իմաստության հաստատման յուրահատուկ խորհրդանշակ է:

«Եթե բարձրանալ եւ վերելից դիտել ժայռափորը՝ կզգաք մարդկության

ձեռքերումները, որի հզոր ուժն այսօր էլ զգացվում է»:

Տիգրանակերտի մասին արդեն նկարահանվել է 2 ֆիլմ: Շուտով հանդիսատեսի դասին կներկայացվի նա երկուսը: Մինչեւ արեւմտեղ կիրառելի էր նախապես միայն Տիգրանակերտում, որտեղ հասնում էր ծովափնից: «Այդ որոշումները տեղադրված են նրանց ազգային անվանական կայանում, որտեղ հասնում էր ծովափնից: Տիգրանակերտը չէ: Եթե սկզբում նրանք հայկական կողմին անվանում էին սախախտներ, այժմ ընդունում են, որ Տիգրանակերտը հաղափր կա, սակայն հնավայրին փորձում են ավելացնել «արվարձանական» մակդիրը», «Արմասուն» ասաց Համլետ Պետրոսյանը:

Այս տարի ղեղումները կավարտվեն օգոստոսի 25-ին: Պետրոսյանը

Մուղնեցոց Ս. Գեորգի վրացական լինելու «ղեղված փաստեր»

1-ին էջից
«Մուղնիսի սաճարը մոտ 17-րդ դարի է, ժամանակակից այն կաղան է Հայաստանի Մուղնիսի սաճարի հետ (չորակելով, սակայն, եկեղեցին հայկական. տարածված է Ա.Ղ.): Պատմությունը ասում է, որ Վալիթ 8-րդ թագավորը գնացել է Հայաստանի Մուղնիսի սաճար՝ աղոթելու իր որդու փրկության համար», այսպիսին է, դարձվում է, Մուղնեցոց Սրբաբարձրի անվան մախաթանությունը, որ, սակայն, ըստ նյութի մասնագետների, նախապես կառուցված էր վրացական է: Նույն թեգի համաձայն, իբր թագավորի Հայաստան այցելությունից ավելի ուշ՝ մոտավորապես 17-րդ դարի սկզբին ժամանակ Հայաստանի Մուղնիսի սաճարում գտնվող սուրբ մատուցմանը տեղափոխվել են Թբիլիսի՝ Պապանյանները դրանք թեմաթանիստները: Տեսանյութում այս մեկնաբանություններն ուղեկցվում են կարգերով, թե ինչպես են հանում ոսկորներ, որ ակնհայտորեն ոչ թե տեղափոխված մատուցման են, այլ դամբարանի տաղավորություն թողնող գերեզմաններ:

սակ ամսաթվի ժամանակ: «Ղեղումների ժամանակ ի հայտ եկան հեմատոլոգիկ հիմքերը: Դրանց դիրքը, ըստ հնաբանների, կարող է դառնալ մոտ բացահայտման հիմք: Պարզվել է, որ այդ սյուները ֆառակուսի չեն կազմում, ուստի ենթադրություն է արձանագրվել, որ դա բազիլիկ է», այսպիսին է վրացի ոմն հնագետի անունից ներկայացվող մեկնաբանությունը ռուսերեն տրամաբանությամբ:

Ավելին, վրացի հնագետները, դարձվում է, արագորեն կարողացել են որոշել եկեղեցու տարածումը իբր հայտնաբերված ջնարակված կերամիկայի կտորների տարիքը, ըստ որի էլ եկեղեցին փորձում են ներկայացնել որդես 13-14-րդ դարերի կառուցված: Ազգային թանգարանի հնագիտական կենտրոնի աշխատակից **Գուրամ Մուրցիսյան** կարծիքով, կան տեղեկություններ, թե իբր եկեղեցին վրացական է: Եվ այդ հանգամանքը, ըստ վրացի հնագետի (կամ հնաբանի), որ փաստական աղբյուրները նախկինում չուներ, այժմ «դարձել է ակնհայտ»:

Մուղնեցոց Սուրբ Գեորգ եկեղեցին փլուզվեց մախոդ տարի Մուղնեթի միջին դարի օր տեղացած հորդառատ անձրևների վերջնական ազդեցությամբ, սակայն, ավելի շուտ, անտեղ թողնված լինելու ժամանակ: Իսկ եկեղեցին ամեն տարի անսեփականաբար տա-

վորություն էր թողնում, քանի որ համարվում է այն վեց եկեղեցիներից մեկը, որոնց նկատմամբ վրացական եկեղեցին հավակնություններ ունի ու դրանք ներկայացնում է որդես «վիճելի»:

Թերեւս հենց եկեղեցու փլուզմանը հետեւած հայտնաբերումները, թե Վրաստանը ժամանակակից է վերականգնելու եկեղեցին, ու նաեւ ցավակցությունները հայ ժողովրդին եկեղեցու փլուզման առնչությամբ վրացական իրականությանը տեղյակ մարդկանց համար չէին կարող վստահելի լինել: Ու ակնկալելի էր, որ որտեղ կերպ «ի հայտ կգան» հանգամանքներ, որոնց միջոցով փորձ կարվի բավարարելու վրաց եկեղեցու հավակնությունները այն դեպքում, երբ այդ «վիճելի» եկեղեցիները անգամ վրացական ժամանակակից չեն առնչվում, այլ որդես տարած ու ժողովրդական զգնվում են Վրաստանի ժողովրդական հասկանալի:

Թերահավաստների, այդ թվում՝ «Ազգի» ենթադրությունները, որ Մուղնեցոց Ս. Գեորգն այլևս ժամանակակից չէ, ցավով, ես մեկ փաստով ունեցված ճշմարտությամբ մոտ լինելու առումով. այն վերականգնվելու դեպքում անգամ արդեն իսկ հավակնում են վերականգնել որդես վրացական, այն էլ, այսպես կոչված, բազիլիկայով եկեղեցի, որդեսի միջին դարից էլ միայն մեկը:

Հայաստանում ամուսնալուծությունների դասձառը սկսում է, ԱՄՆ-ում՝ դավաճանությունը

Անցյալ տարի Հայաստանում գրանցվել է շուրջ 1300 ամուսնալուծություն: Հայաստանի համեմատությամբ՝ ԱՄՆ-ում տարեկան մի քանի տասնյակ անգամ ավելի քան են ամուսնալուծությունները: Վիճակագրական սվյալներով՝ ամուսնալուծությունների գրանցման առումով ԱՄՆ-ն համարվում է առաջատար երկիր: Հոգեբան **Նանա Սլյուսյան** այս թիվը գնահատում է մտահոգիչ: Հայաստանի նման փոքր ժողովրդական համար 1300 ամուսնալուծությունը լուրջ ցուցանիշ է, սակայն եթե չլինեին հայկական մեծաթիվները, ապա մի քանի անգամ ավելի քան են ամուսնալուծությունները: Նա համոզված է, որ զույգերը չեն կարողանում միմյանց հետ ապրել, սակայն օտարերկրյան են ընթանում կյանքը վարել համուն երեխաների: «Սակայն դա չի նշանակում, որ դրանց երեխաները երջանկալի են: Եթե երեխան հաճախ է ակամաստ լինում վեճերի, կռիվների, վիրավորումների, սկսում է մեղավոր զգալ: Հաճախ ծնողները չեն թաքցնում եւ հայտարարում են, որ երեխայի համար են միմյանց հանդուրժում, եւ երեխան ձեռք է բերում բարոյաբան», ասում է նա: Հոգեբանը համաձայն չէ նաեւ այն մեթոդ, որ առաջին իսկ վիճաբանությունից կամ անհամաձայնությունից հետո ամուսնալուծություն էլ է բաժանվում: «Այս առումով չկա որեւէ կոնկրետ դեղատոմս, խնդիր անհասկանալի է»:

հարաբերություններ: Մի քանի ամսվա ընկերությունից հետո ամուսնալուծում են, մեղադրում են իրենց հետ ապրել, ու բաժանվում են: Այստեղ կա նաեւ հնացած մտածելակերպ՝ կարողանալ սարքի օգուտը առանց միմյանց սիրելու կամ գոնե համակրանք զգալու ամուսնալուծում են», ներկայացնում է Ջեֆրիս:

Եթե զույգերի ժամանակ ԱՄՆ-ում ամուսնալուծության եւ ընթանալու խնդիրները ներկայացնում էին երկուսն էլ, ապա Հայաստանում ամուսնալուծությունները խուսափում էին գրուցել այդ թեմայով: «Չավեցածի դասերը եւ սացվում, ամուսնալուծություն չէին ցանկանում գրուցել, թե ինչու են բաժանվել, հիմնականում մեղադրում էին կամային, բայց փակագծեր չէին բացում կամ ասում էին՝ «Դե, չստացվեց»: «Ո՛րն էր ձեռք բաժանման գլխավոր դրոշմը» հարցին հայ կամային հիմնականում դասախոսները են՝ սկսում ու ասել: Սակայն, երբ հարցն այլ կերպ էին ձեռնարկում՝ դարձվում էր, որ հիմքը սոցիալական դրոշմներն էին: Հաճախ հարցն ու սկսում էին կարողանում միմյանց հանդուրժել, բայց ամուսնալուծություն էր առանձին ապրել: Ինչի արդյունք դառնում էր ամուսնալուծությունը», ներկայացնում է Նանա Սլյուսյանը:

ԱՄՆ-ում նույն հարցին դասախոսները նախկին ամուսնալուծությունները միմյանց մեղադրել են հիմնականում դավաճանության եւ բռնության մեջ: «ԱՄՆ-ում ծնողները չեն միջոցառում երեխաների կյանքին, ավելին, միայն չեն ապրում, հետեւաբար այդպիսի խնդիր մեզ մոտ չկա: Ինչ վերաբերում է դավաճանությանն ու բռնությանը, կարծում են, նույն խնդիրը կա նաեւ Հայաստանում, սակայն դուր լուրն է: ԱՄՆ-ում եթե ամուսնալուծություն միմյանց դավաճանում են, ապա դարձվելուց հետո նրանք աղաչաբանի դիմում են գրում, եթե ամուսնալուծություն չեն ցանկանում, ավելին՝ նստիկանություն: Միմյանց Հայաստանում կամային լուրն են, համբերում, ընթանալ կամ փաստաթղթի վրա, իսկ իրականում գոյություն չունի», համոզված է Ջեֆրիս:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԻՐԹ
 Հրատարակչության ժողովարար
 Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԻՐԹ» ՍՊԸ
 Երևան 0010, Համադրություն 47
 Ֆախս 374 10 562863
 e-mail: azg@azg.am
 azg2@arminfo.com
www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր
 ՅԱԿՈԲ ԱԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
 Խմբագիր
 ՊԱՐՄԵՆ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221
 Հավաքագրություն (գովազդ) / հեռ 582960
 Լրագրողների սենյակ / հեռ 581841
 Համակարգ. ծառայություն / հեռ 582483

Ընթացող լրատվական ծառայություն
 / հեռ 529353

Համակարգչային ծառայություն
 «Ազգ» թերթի
 Թերթի միջոցով ամբողջական թե մասնակի արձանագրությունները տարածելու մասով կոնցրոլ, ռադիոհեռուստատեսության միջոցով համագործակցել, առանց խմբագրության գրառում համաձայնության խնդիր արձանագրում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրավունքի մասին օրենքի: Միջոցներ չեն ցուցաբերում ու չեն վերադարձնում:
 Գ արձանագրությունները գովազդային են, որոնց բովանդակությունը համար խմբագրությունը դասախոսականության չի կրում:

«AZG» Daily NEWSPAPER
 Editor-in-chief
 H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
 47 Hanrapetoutian st.,
 Yerevan, Armenia, 0010

ԱԶԳ

Անցումային

ԹԻՒՆՍԻՆԻ ՆԵՏՈՒՆԵՐԵՆԵՐ

Լեհասանի ԱԳ նախարարը՝ Հայասանում

Լեհասանի արտոնաբերության նախարար Արտուր Բալուշին Երևանում էր: Երկրի նախագահի, նաև արտոնաբերության նախարարի հետ հանդիպումները նախատեսված են այսօր: Ինչպես տեղեկացրել է «Պրեզիդենտական» կայքը, Հայասանի փոխարտոնաբերության նախարար Գալինա Չալաբանյանը տեղեկացրել է, որ Լեհասանի ԱԳ նախարարը Հայասանում մտնելու է երկրորդ հարթնաշրջանի խորացման, նաև եվրոպական ձեռագրերի կազմակերպման և ԱՄՆ-ի հետ համագործակցությանը վերաբերող հարցեր:

Բալուշինը առկա խնդիրներն ու փորձերը Արտուր Բալուշինը և Հայաստանի ԱԳ նախարար Գալինա Չալաբանյանը:

Այսօր արդեն Լեհասանի արտոնաբերության նախարարը ղեկավարելու է Հայասան: Նրա այցը Հայասանում ներկայացվում է որպես դաշնակցության երկրորդ հարթնաշրջանի խորացման, նաև եվրոպական ձեռագրերի կազմակերպման և ԱՄՆ-ի հետ համագործակցությանը վերաբերող հարցեր:

Արեւմտսի համար «վերահսկելի» են միայն իր իսկ վերահսկած սարածքները

1-ին էջից
Նախ մեր վերահսկողության թույլ է անցնում Լեռնային Ղարաբաղի հարակից 5 քառակուսի կմ տարածք, իսկ առաջիկա 5 տարում՝ նաև Զեյթունի և Լաչինի անվտանգության նկատառումներով: Երբ Միջուկի խմբի համաձայնագրերը երկրները նշանակալից օգուտ կհասնեն և թեյ-բազարը վերադարձնելու ու դա համար սահմանեցին 5 արված ժամկետ, մենք համաձայնեցինք: Հիշում ենք, որ առաջիկա 5 տարում կհամաձայնենք մեր Հայասանը: Սակայն Սանկտ Պետերբուրգում հայկական կողմը նորից օրակարգ բերեց այս հարցը:

Կովկասում, հավասարաբար նշան են դրում հայկական և արդրեզանական կողմերի միջև: Թերեւս դրանով էլ արդարացում էին դիվերսիան, որ մարդասպան հրոսակը բազմակի այս խախտումներով էր մեր դիվերսիա կազմակերպի՝ ստանալով մեծ գումար:

«Ազգը» նախորդ համարում, անդրադառնալով Արտուր Բալուշինի արտոնաբերության նախարար Մամեդյանի հայտարարություններին, կասկածանքով էր վերաբերել: Հասկանալի էր, որ թուրքական կայքերը էլ նրա խոսքերը հարցական նշանով էր վարում: Այսինքն՝ նույնպես կասկածում է, որ վերահսկելի են դրանք իրարմեծ և հասարակական են: Այլ կերպ էլ մարդ զավակություններ է թույլ տալիս: Դա ոչ այնքան նրա ինքնուրույն, որքան ցանկատեսության արդյունքն է: Այնպես է, որ կեղծիքն անընդմեջ որպես ձեռնարկները ներկայացնելու դեմքում մասնակցականացվում է, իսկ մասնակցականացումը կեղծարարի հնարավորություն է տալիս, որ միջազգային հնչեղություն հաղորդի կեղծիքին:

Մանավանդ որ արդրեզանցի հրոսակը ցանկանում է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը համարել «վերահսկելի» սարածք, իսկ ԵԱԿԿ խորհրդարանական վեհաժողովը, ի դեմս Հայաստանի Կովկասի հարցերով հասուկ ներկայացուցիչ Գորան Լեւոնյանի, սուր էր տալիս դրան, թե դարաբաղյան հակամարտության առնչությամբ, ինչպես նաև էր նախորդ համարում «Ազգ»-ը, «սանեցված» տեքստի օգտագործումը «մոլորության մեջ է զցում» միջազգային հանրությունը:

Սա հարց էր դնում, երբ Արդրեզանց իր իսկ սահմանադրեցած դաշտերում, այն էլ Սուրբաբայի, Կիրովաբադի, Բախլի հայկական շարժումները, խայտառակ մարտություն է կրել Լեռնային Ղարաբաղից, ունենալով ընդ որում իր բարեբան թուրք կամավորների, աֆղան թաղիքների, ուկրաինացի էր չեչեն վարձկաններ:

Արեւմտսից, ինչ խոսք, դա չի հեսարավորում: Սակայն Լեռնային Ղարաբաղը վերահսկելի դարձնելը միանգամայն կհետաքրքիր: Դա համար ինչ է անհրաժեշտ: Արդրեզանական մարդասպանը դիվերսիան, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը «վերահսկելի» սարածք հայտարարելը: Այդ դեմքում արդեն նա, թեկուզ տեսականորեն, կսահուն Լեռնային Ղարաբաղը վերահսկելու հնարավորություն:

Մի առիթով գրել էինք. «Շուրջ շուրջ, բոլոր մի սնից»: Արեւմտսից «վերահսկելի» յուրահասուկ բնագործում, թե՛ ոչ, չգիտենք: Բայց որ նրա բնորոշումը «վերահսկելի» են միայն իր իսկ վերահսկած սարածքները, կասկած չի հարուցում: Մնացածը մեք է համարել «վերահսկելի», հասկալիս Լեռնային Ղարաբաղի դարաբաղյան, որովհետեւ Հայաստանի Կովկասի վերահսկողության թույլ վերցնելու առումով առանցքային նշանակություն ունի այն հարցը, թե ո՞ր նախաձեռնությամբ կկարգավորվի դարաբաղյան հակամարտությունը: Հարավային

Հայասանի փառաբանական դաշտ, փաստորեն, 90 տարեկան կանխատեսելի է, եւ այդ իրողությունը հերթական անգամ արդարացի «ժառանգության» արտադրություն է: Որ մասնավոր կանխատեսել է «ժառանգության» վարչության համարյա 100-տարեկան փոփոխություն, որ Սանկտ Պետերբուրգում Հայասանի նախկին հյուրասուրբ եւ նախկին դաշնակցական Ռուբեն Հակոբյանին ու սոցիալ նախկին փոխնախարար Կարինե Հակոբյանին դեռ արտադրություն էր «ժառանգության» վարչության կազմում, եւ որ Ռաֆֆի Հովհաննիսյանը կրկին դարձավ վարչության նախագահ, սրան բոլոր նախադեպ էլ կարծես հայտնի էին, կամ գործընթացները վերլուծողները կանխատեսում էին: Իսկ այն

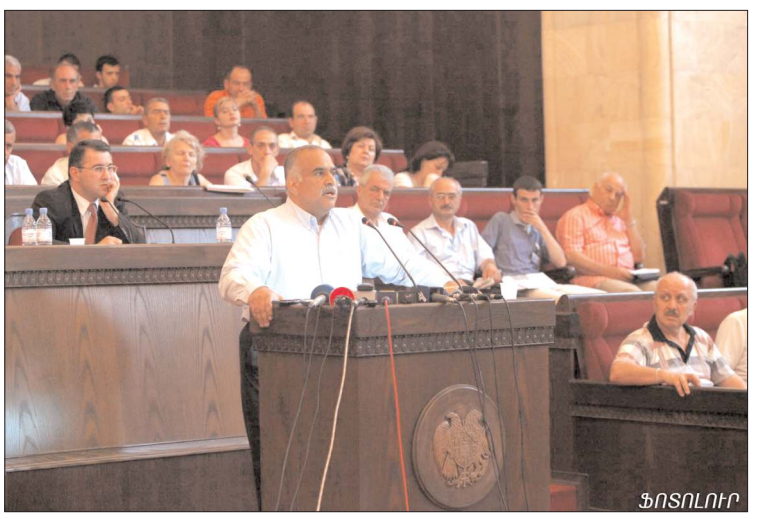
թյան» աշխատանք. ֆանի որ լրատվամիջոցները բարձր օրն անդրադարձել են համազումարին՝ մենք ուշադրություն կկենտրոնացնենք այն մեջերին, որով դեռիս արդար լիցի ունեն իրենց մեջ: Ա. Մարտիսյանի խոսքում լրագրողներ հասկալիս մատակցեցին, որ կուսակցության վարչության հեռացված 6 անդամի մասով ասաց, որ դա դրամատիկա ու իրավաբանականության դաշտում կայացված որոշում էր: Մինչդեռ Ռաֆֆի Հովհաննիսյանը իր ելույթում լուրջ. «Հեռադատի որոշումների արտադրումը զիջեցինք մեր ինքնությունը եւ մեր սեղը փառաբանական դաշտում, եւ անցած համազումարում սեղի ունեցան թե՛ ընտանիք, թե՛ այլ այլ սեռակի խայտառակներ»: Ըստ նրա՝ վարչությունից անարդար հեռացված մի ֆանի հոգին մոռ վարչու-

ղեցությունների լուծումը, արտաբերական փառաբանությունը դեք է հիմնական լինի արժանապատվության, հարգանքի եւ ազգային արժանի հիման վրա: «ժառանգության» խորհրդարանական մանդատները վայր դնել խորհուրդ սկզբներին Բ. Հովհաննիսյանը խնդրեց ընտանիքը հանձնաժողովներում իրենց մանդատները վայր դնելով ցույց տալ, թե ինչպե՞ս դեք է վարվի փառաբանական հասարակությանը նվիրված «ժառանգությունը»:

Հեսարավորական է, որ վարչության անդամի թեկնածուների արտադրում իր մոտեցումները ներկայացնող Ռուբեն Հակոբյանի ելույթից անցան երեւում էր, որ նա առնվազն երկու դեմքի հավակնություն ունի կուսակցությունում. նա եւս խոսում էր մոռ իշխանություն ձեռավորելուց, եւ ո՞ր Հայասանը երբեք

«ժառանգությունը» ճանադարի ընկալ դեռի ընտրություններ

հրադարակումները, թե «ժառանգությունը» 200 մարդ չի կարողանում զտել, որ դահլիճ լցնի ու համազումար անի, բացարձակապես չէին համադասարանում իրականությունը՝ 370 մասնակցով եւ 200 հրավիրյալ լցրել էին Մելիք-Ադամյանի դահլիճը եւ 1 ազատ արժեք ազամ չէին թողել, իսկ հրադարակումների դաշտում եւս հասկանալի է, ֆանի որ սեղավորվում է մրցակից փառաբանական ուժերի եւ դրանց հարող մասնակցի ցանկությունների համաձայնում: Իսկ կանխատեսելիության առումով չգիտենք՝ ուրախանա՞նք, թե ի՞նչ ենք, ֆանի կանխատեսելիությունը սվլալ դեռիմ ոչ թե էվոլյուցիայի ու զարգացման բնական արդյունք է, այլ փառաբանական ֆառեզ գործերի հմտության վկայությունը, իսկ «ժառանգությունը» դարձալիս միեւնույն հայկական փառաբանական ֆառեզի բաղկացուցիչն է:

Իսկ ընդհանրապես՝ ճիշտ էին այն մարդիկ, ովքեր համազումարից տղավորություն էին ստացել, որ «ժառանգությունը» այս արտադրություն համազումարով ճանադարի ընկալ դեռիս հաջորդ (արտադրություն են ասում՝ դու հերթական հասկացիք) ընտրություններ՝ որպես հասարակական դաշտի իր դեկավար ունենալով Ռաֆֆի Հովհաննիսյանին, անցյալի սխալներին զննահասկանումներ սված (ոչինչ, որ անցած վարչության եւ այս մոռ վարչության նախագահներին զննահասկանումները կուսակցություններում եղած խժոժությունների եւ վարչությունից հեռացվածների մասով սրամազորներ սարբերվում էին), գուցե եւ դրանցից դասեր առած՝ ով գիտե, ժամանակի ընթացում կերես:

Եւ արդե՞ք մեկը լուր արեւաց՝ ոչ մի փառաբանական ուժի լուր հայտնի ներկայացուցիչ չէր հրավիրված՝ Տեր-Պետրոսյանի եւ Վազգեն Մանուկյանի հայտնություն ու մեկի համազումարյան ելույթով, մյուսի՝ համազումարի ժամանակ դահլիճից դուրս հարցազրույցներ սալու երեւույթով «ժառանգության» անցած համազումարն իրենցով անելու դասն այստեղ հաստատ հիշել էին: Հրավիրյալների մեջ մի ֆանի հայտնի անուններ կային՝ Ժիրայր Սեֆիյանը, Ազատ Արապյանը, Հրայր Թորոսյանը, ովքեր ոչ ելույթ ունեցան, ոչ էլ առանձնապես երեսակվեցին: Զարգացող ուժերից եթե ներկայացուցիչներ էլ կային, ապա ոչ այնքան հայտնի մարդիկ, որոնց նկատելի դժվար էր:

Միջազգային դիվանագիտական հարթակում այսօր թույլ ու անդաշնակից չի եղել, որքան այսօր, Արցախն այսօր միայն վստահավոր գոտում չի եղել, որքան այսօր, մերին կյանքն այսօր բաղկացած չի եղել, որքան այսօր: Եվ ըստ նրա՝ այսօր Հայասանում մոռ իշխանություններին ձեռավորում է դեք, իսկ օրվա ընդդիմությունը, Ռ. Հակոբյանի կարծիքով, չի կարողանում հասարակության ընդդիմադիր սրամադրությունները միավորել, դեռ իշխանությունը ձեռավորած տոնային համակարգը որոշ ընդդիմադիրներ փորձում են սեղավորել ընդդիմադիր դաշտ ու այնտեղ ընդդիմադիր տոնային ձեռավորում:

Միջազգային հնչեղության դարաբաղյան, խնդիրն, ինչ խոսք, էլ մարդ չէ, այլ արդրեզանցի մարդասպան հրոսակին խախտելու ԱՄՆ-ի, Եվրոմիության, Եվրոպական այլ կառույցների չարանեց խախտականությունը, որը միջոց է երկրորդի հակադեմոստրացիայի հանդեպից Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության դեմ՝ ստանալով 4 հալ զինծառայողի, ԵԱԿԿ Միջուկի խմբի համաձայնագրի նախադրություն է տալիս, որ միջազգային հնչեղություն հաղորդի կեղծիքին:

Միջազգային հնչեղության դարաբաղյան, խնդիրն, ինչ խոսք, էլ մարդ չէ, այլ արդրեզանցի մարդասպան հրոսակին խախտելու ԱՄՆ-ի, Եվրոմիության, Եվրոպական այլ կառույցների չարանեց խախտականությունը, որը միջոց է երկրորդի հակադեմոստրացիայի հանդեպից Լեռնային Ղարաբաղը վերահսկելու հնարավորություն:

Մի առիթով գրել էինք. «Շուրջ շուրջ, բոլոր մի սնից»: Արեւմտսից «վերահսկելի» յուրահասուկ բնագործում, թե՛ ոչ, չգիտենք: Բայց որ նրա բնորոշումը «վերահսկելի» են միայն իր իսկ վերահսկած սարածքները, կասկած չի հարուցում: Մնացածը մեք է համարել «վերահսկելի», հասկալիս Լեռնային Ղարաբաղի դարաբաղյան, որովհետեւ Հայաստանի Կովկասի վերահսկողության թույլ վերցնելու առումով առանցքային նշանակություն ունի այն հարցը, թե ո՞ր նախաձեռնությամբ կկարգավորվի դարաբաղյան հակամարտությունը: Հարավային

Հա ունի դաշնակցական վաղեմություն եւ խոր արմատներ, իսկ դրա դաշնակցությունը բազմաբնույթ են: Պարզապես ասենք, որ հունիսի 18-ին, երբ արդրեզանցի հրոսակը դեք սահմանում անվտանգություն համարելու անվտանգություն համարելուց, որքան «ժառանգության» աշխատանք թույլ տալ, որ մոռ սեղանը, նաեւ մոռ անդամազավածներ իրենց մասնակցությունը բերեն, իսկ դաշնակցականությունը դեք է թողնել, որ իրենց օրենսդիր գործուներությամբ զբաղվեն:

Հովհաննիսյանն ասում էր, թե երկուրդ եւ երրորդ նախագահները այնքան հարստություն են կուսակցի, որ լրիվ կբավականացնի Արցախի եւ ազատագրված սարածքները վերաբնակեցնելուն՝ «կուրծք են տնելու փոխարեն դեք է այդ հայրենավեր գործն անել»: Իշխանությունը դեք է փոխվի անըողադեք եւ ուրակալիս, ժողովուրդն անմիջական, համակարգային եւ փառաբանական առաջալիս կյանքի վերաբերող փոփոխություն է դաշնակցում:

Ըստ Ռ. Հովհաննիսյանի՝ Արցախը եւ Արդրեզանցը դեք է ունենան միջազգայնորեն ճանաչված երկու

ՄԱՐԻՆԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Մեռած ժողովրդավարություն Թեհրանի առաջնորդարանում Տասեսելով «Ռոսոն» աղջկանց դպրոցի փակումը՝ ԹՀԾ թեմական խորհուրդն սպառնացեց, որ ժողովրդի մտահոգություններով չի հետաքրքրվում

Թեհրանի հայոց թեմի առաջնորդարանի դիվանի հրապարակած հայտարարությունն ու 37 դաժանաբեր «Ալիք» օրաթերթի կողմնակալի և չարդարացվող լրատվությունը թեմական խորհրդի այսօրվա կոչված «վերադասավորման ծրագրից», նաև այդ խնդրում հիշյալ թերթի կողմնակալ «միջնորդությունը» դպրոցի ծնողների և թեմական խորհրդի միջև և մանավանդ հուլիսի 6-ին առաջնորդարանի դահլիճում, թեմական խորհրդի հրավերով, կայացած անոթալի և սոս «Երկխոսության» մասին հրապարակված վկայում են, որ դեռ անցյալ սարվանից էին մասնավորապես «Ռոսոն» աղջկանց դպրոցի մասին խոսում, քանի որ նրանք ծնողների անբողոքի արդարացի բողոքը, դեռ ամիսներ առաջ փակած կլինեին այս հարցը:

Ծնողների դաժանաբեր կեցվածքը ոչ միայն ուժացրեց այս ընթացքը, այլև թեմական խորհրդի դաժանաբեր, գոնե առերես, հարգելի ժողովրդին: Դրա վառ աղագույցն է «Ալիք» օրաթերթում հրապարակված հոդվածի գրահանգումը:

«Ալիք» օրաթերթը նույն է, որ «Ռոսոն» դպրոցի ապակերտության ծնողներից դաժանաբերական ժողովին առաջված բողոք մամակը ստորագրել էին 73-74 հոգի, սակայն չի հիշատակում, որ իր կուսակիցների կազմակերպած «ընդլայնված միսսոն» դպրոցի 105 ապակերտների ծնողներից մեկն էին միայն 27-ը, որոնցից ֆանիսն էլ անուսիններ էին, դիմում է սթի և գրում. «Ծնողները սեփեցին իրենց լիարժեք համաձայնությունը, որովհետև Թեմական խորհուրդն անցնի գործնական փուլին և սկսի գործարարել «Ռոսոն» աղջկանցը»:

«Արախ»-ին միառուելու գործընթացը», այսինքն՝ դպրոցը փակելը:

Փասը մնում է փաս, որ այսօրվա թեմական խորհուրդը, առանց ծնողների լիարժեք մեղմության և իմացության և նրանց կամքին հակառակ, բայց նրանց անունով որոշում է կայացրել, և այդ անոթալի արարում նրան օժանդակել է կուսակցական օրաթերթը: Այդուհանդերձ, եթե հաշվի չառնենք «Թունյան» դպրոցի վերակառուցման հետ կապված խնդիրները, այն, ինչ կատարվեց «Ռոսոն» դպրոցի հարցով, կարելի է ասել՝ բաց առումներով, անմասնաբաշխ եր իրանահայ համայնքի վերջին սարիների դաժանության մեջ, որի համար ծանր գին վճարեց թեմական կողմնակալ իր և իր գործերանակի նկատմամբ վստահությունը:

«Ռոսոն» դպրոցի փակման հետևանքով առաջացած ալիքը մեծ հարված հասցրեց նաև Դաժանակցություն կուսակցության վարկին ոչ միայն իրանահայ համայնքում, այլև Դաժանասանում և Սփյուռում: Որովհետև այս օրերին, երբ բոլոր կողմերից, այդ բարում նաև դաժանակցականները, դաժանասան են օսարակելու դպրոցների վերաբացումը Դաժանասանում, 37-ն անստեղծ ժողովրդի դաժանացը, անհրաժեշտ աշակերտությանը ուղորդում է դեմի ոչ հայկական դպրոցներ:

Իսկ եթե ժողովուրդը, համայնքի ազգային կառույցները չկարողանան մտքով, որոշեց դաժան կամք իրենց կատարած անօրին և կործանիչ արարի համար, առաջ դա չեմոտակում, թե կարելի է մոռանալ այդ կառույցների կամայականությունը, երբ նրանք իրենց ֆառաշարված զան իրենց կատարած համար: Այլ ընդհանրապես, «Ռոսոն» դպրոցի դաժանացը ևս ավելացավ նրանց և մանավանդ թեմական խորհրդի արձանագրած քաջասան արդյունքների ցանկում:

Թեհրանի 41 ապակերտներ 10 օր անցկացրին «Միրանու» ճամբարում

2010 թ. ամառային արձակուրդները դեռ երկար կմնան Կահան Թեհրանի անվան չորս դպրոցների սաների և ուսուցիչների հիշողության մեջ: Այս անոթը նրանց համար բացառիկ էր, քանի որ «Թեհրան կենտրոն» հիմնադրամը անմոռանալի դաժան կարգուկարգու ապակերտներով նրանց ամառային կանգնիցը Կայոց Ձորի եղեգիս գետի ափին գտնվող «Միրանու» ճամբարում:

«Ամառային ճամբար» նախագիծը, որը հաստատվել էր «Թեհրան կենտրոն» հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի կողմից, հնարավոր դարձավ իրականացնել ինչպես իրանահայ, այնպես էլ Դաժանակցություն Սյունյաց թեմի և «Սյունիք» հասարակական բարեգործական կազմակերպության ջանքերով ընդգրկում էր Երեւանի, Կարբիի, Սեփանավանի և Գյումրիի դպրոցների IX-XI դասարանների 41 ապակերտների շատերի հանգիստը:

Ձեռնարկը մեկնարկեց հունիսի 25-ին Թեհրան կենտրոնից, որտեղ թեհրանցիներին ողջունեցին ԹԿ հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի նախագահ Կարգան Ուզունյանը և հիմնադրամի սեփական Արմեն Ծովիկյանը և բարի ժամանակ ու

հանգիստ մաղթեցին նրանց: Մինչ ճամբար առաջին կանգառը խոր փրատման էր, հաջորդը՝ Արարաթ մարզի Չանախյի գյուղը՝ հայ մեծամտը Քանաստեղծ Պարոյր Սեփանյանի սուս-բանագարանը: Երեւանը ծանոթացան բանաստեղծի կյանքին և գրական գործունեությանը ու ծաղիկներով ողջունեցին նրա շիրմարդը և ունկնդրեցին բանաստեղծի ընթերցմամբ ձայնագրությունները: Ճամբարում թեհրանցիներին ողջունեց և օրհնության խոսք հղեց Սյունյաց թեմի առաջնորդ Արարաթ մար. Մկրտչյանը:

Չիմանալով երեւանցիների ժամանալու հանգիստ անմոռանալի դարձնելու ճանապարհը, բավականին հագեցած ճամբարային ծրագիր էր մշակել, որը նախատեսում էր կրթական, մշակութային, մարզական միջոցառումներ: Մեծ էր ուսուցիչների դերը՝ այդ ծրագրերն իրականացնելու և երեխաների առաջին հետաքրքրական և բովանդակալից դարձնելու: Իսկ երեխաները զարդարում էին խորանարդ շուրջը կազմակերպված՝ երեխաների կատարմամբ երգերն ու դաժանաց: Ծրագիրը ընդգրկում էր նաև արավներ, էֆուլուսներ՝ Կայոց ձորի դաժանակերպային վայրեր: ՄԱՐԵՏԱՆՄԱՐԿԱՆՔԱՆ

Կյանքը Ավստրիայում. Իսկ մերը շիրու է (ուրիշ) է

Ներկայացնում «Ինտեռոյա» եւ «Լիդլ» սուպերմարկետներից կատարված գնումների կտրուկային փոխանցումները: Երկուսում էլ արդարաբանաբանների խմբերը գանձվում են մինչև 10 և 20 տոկոս կազմող հարկերով: Առաջինում 22 եվրո գնման դարազայում հարկերը կազմել էին 2,53 եվրո, երկրորդում՝ համադասախաբար 52,54 և 5,91 եվրո: Նույն, որ երկու դեպքում էլ գնումների մեջ չկան ծխախոտ ու ալկոհոլ, որոնք մեզանում հիմնական հարկվող աղաներ են համարվում: Լրագրողի խնդիրը չէ եվրոներ ու տոկոսներ հաշվելը, բայց հարկ են համարում մեզ, որ այստեղ յուրաքանչյուր գնորդ ամիսը 70-100 եվրո գումար է թողնում: Իսկ ավստրիացիները սուպերմարկետներ հաճախ են այցելում, որի արդյունքում են հսկիչ-դաժանակցի մոտ գոյացող հերթերն ու դաժանակցի համարվող նվազագույնը մի 20 ավստրիացիների համար նախատեսված ավստրիացիները: Վերջիններս մի քանի անգամ ընդարձակ են սան համար նախատեսված հեկտարներ զբաղեցնող առևտրի կենտրոններում, որ վաճառվում են սածիլներից սկսած մինչև ամենահաս կենցաղային ու շինարարական շեխնիկա, գործիքներ ու սարքեր, շինանյութ ու փչովի լողակազաններ: Թեմի երկրի բնակչությանը կայանները բաց է արված արվեստ հասկացության մեջ, չխոսելով արդեն լեռնազանգույցում ու լեռնադաշտում կային մարզաձեռներին նրանց միջավայրում մասին:

Սակայն անդրադառնալով հայաստանականներին առավել հետաքրքրող խնդրին, առաջ և առաջին անհրաժեշտության արդարանքների գններին: Մի փոքրիկ դիտարկում. մարի վերջին, երբ մեկնում էի Դաժանասանից, արթեր մասնատվածների կիրառման գինը սասանվում էր 1800-2500 դրամի միջոց, հունիսի վերջին՝ վերադարձի օրերին, արդեն 2200-3600 դրամ էր: Մեր դասկերացմամբ մասնատվածների վաճառք, երբ գնված մի մեջ ոսկրային զգալի գանգված կա, ավստրիական առևտրային ցանցում երբեք չեն հանդիպում: Վերջինս կամ ընդհանրապես չկա, կամ գրեթե չկա: Զանի որ Ավստրիայում 3 մլն գլխից ավելի խոզ է դահլիճ, 2 մլն գլուխ շավար, որտեղ է կարծել, որ բնակչությունը նախադասվությունը քաղի է առաջինին. ի դեպ, հազվադեպ կհանդիպի սուս, որի բակում խորվածի համար անհրաժեշտ դարազաներ չկան: Ներկայացվող նկարներից մեկում սրված են գոլպազային թերթիկներում մեկն խոզի մասնատվածների գները, որոնք հայաստանյան ռեկլամներում վաճառվում են 5-7 եվրոյով: Թե ինչու, ժողովրդի խոսքով ասած, խելին մոտ հիմնավորում որեւէ մեկը մեզ չի կարող, որը Երախյան գնորդները բացատրում են առևտրային բիզնեսմենների գերահույսներ սսանալու դարազ ու սովորական դարձած ցանկությանը: Այնպես որ դժվար թե մեզանում որեւէ մեկը հանդուժված է, որ այդ գերահույսները մասամբ իսկ հարկվում են: Երբ Երեւանում մի վաճառքի ամենափոքր իսկ կեցող սանիտարական ինչ-ինչ նկատումներով անգամ ժամանակավորապես փակվում է, վաճառողները չեն զլանում հեռուստադիտումների առաջ հայտարարել, թե այս փոքրիկ բիզնեսով 2-3 ընտանիք են դաժանում:

Սկաների 2-րդ խմբում նվազ են «Բրավո» հյութի 2 լիտրի «Աստրիա» համայնքի 2 լիտրի «Աստրիա» համայնքի 2 լիտրի եվրոները, որոնք դրանի հաշվարկով կազմում են համադասախաբար 700 և 125 դրամ: Առաջինը մեր սուպերմարկետներից մեկում, որ հոշակվել է մասնաճիգներ կարգախոսը, վաճառվում է 1380 դրամով, երկրորդի մասին դասողությունը ընթերցողին են թողնում, ակնկալելով, որ «Աստրիա» անվանումն իր մասին խոսում է: Անուշտ կամ նախ այլ գների համայնքի ջրեր. հարցն այն է, թե ուր է մեր 1,5 լիտրանոց 125 դրամ արժեքող համայնքը: Թե մեր միայն էլիսար է, որը երբեմն սողայաջուր է հիշեցնում: Ընթերցողը կնկատի, որ «Բրավո»-ի 1 լիտրը մեկ է 75 ցենտ, որը մոտ 350 դրամ է: Փորձեք 37 առևտրային համակարգում հանրահայտ «Նոյան»-ի գներին ծանոթանալ, և դասկերտ դարազ կդառնա: Օրերս Երեւանում անցկացված արհեստանոցներին միջավայրում մի միջոցառման լուսաբանման ռեդիոհաճում մեկը, որ Երկրորդի հայկական արդարանքների կարիք ունի: Արժեք արդյոք այդ աշխարհում հասնել, երբ Երեւան ավելի ծահավեց և արհեստներ վաճառել սեղան, հասկապես որ ոչ բոլոր արհեստասանների ծավալներով կարող ենք արհեստանում իրականացնել: Օրինակ՝ թուրքական այժի դամրի կզը վաճառվում է 7 եվրոյով, որը ձեռնուս չի լինի հայ գործարարին: Կամ. եվրոպացիները կունկրես սնունդի հետ նախընտրում են կունկրես գինի, այն դեղմում, երբ մեր գինիները ունիվերսալ են: Նոյնը՝ մերի առումով. մասնատվածի հաշվարկային ստեղծվել է մեկը, որը հայ մեղվադաժանների մոտ հանդիպող հազվադեպ երեւոյթ է: Այնպես որ գործարար միջավայրի ուսումնասիրման առումով մե՞նք լրջագույն անելիք ունենք, երբ մեզանում գերիշխող է «հայ գործարարն ամենագոր է» կարգախոսը:

Այս ինչու է մեր այսչափ անգոր աստի թե կազմ, երբ չենք կարողանում ոչ կարգին հարկային մեխանիզմներ ստեղծել ու վարչարարություն կիրառել, ոչ էլ նորմալ արածաշխատանքի արդյունքով կցանալ: Դարցի հիմնարար դասախաբար 37 Երախյան ֆաղափացին չունի, որը դարձավ ունենալ 37 համադասախաբար ոլորտի դասախաբարում, որը մի հզոր չինովիկական բանակ է մեզանում: Ամեն մի հայաստանցի կվկայի, որ նրանց գործելաձևն այլ է, մերոնց մեր է:

